

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2023

GESKIEDENIS V1

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B gebaseer op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument.

ARTIKEL A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: DIE KOUE OORLOG: DIE OORSPRONG VAN DIE KOUE OORLOG

VRAAG 2: ONAFHANKLIKE AFRIKA: GEVALLESTUDIE – ANGOLA

VRAAG 3: PROTESOPTOGTE IN DIE BURGERLIKE SAMELEWING VAN DIE 1950's TOT DIE 1970's: DIE BURGERREGTEBEWEGING

ARTIKEL B: OPSTEL VRAE

VRAAG 4: UITBREIDING VAN DIE KOUE OORLOG: GEVALLESTUDIE - VIËTNAM

VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: UITDAGINGS WAT KONGO NA ONAFHANKLIKHEID IN DIE GESIG STAAR

VRAAG 6: PROTESOPTOGTE IN DIE BURGERLIKE SAMELEWING VANAF DIE 1950'S TOT DIE 1970's: DIE SWARTMAGBEWEGING

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan gevind word in die ADDENDUM.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
 - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
 - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.
6. Wanneer jy die vrae beantwoord, moet jy jou kennis, vaardighede en insig toepas.
7. Jy sal benadeel word deur bloot die bronne as antwoorde te herskryf.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, is in die ADDENDUM vervat.

VRAAG 1: HOE HET DIE BERLYNSE MUUR BYGEDRA TOT KOUE OORLOG-SPANNING TUSSEN DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA (VSA) EN DIE SOWJETUNIE (USSR)?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Verwys na Bron 1A.

- 1.1.1 Waarom, volgens die bron, het mense die Duitse Demokratiese Republiek verlaat? (2 x 1) (2)
- 1.1.2 Noem die DRIE lande uit die bron wat die westelike sektor van Berlyn beheer het. (3 x 1) (3)
- 1.1.3 Definieer die konsep *kommuniste* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 1.1.4 Verduidelik wat geïmpliseer word deur die woorde: "Die DDR het dus teen 1961 nie meer 'territoriale' opsies gehad om die breindrein te stop nie", in die konteks van die Berlynse krisis. (2 x 2) (4)

1.2 Lees Bron 1B.

- 1.2.1 Haal DRIE bewysstukke uit die bron aan wat daarop dui dat President Kennedy bereid was om die Berlynse Muur krisis met geweld teen te staan. (3 x 1) (3)
- 1.2.2 Waarom dink jy was die VSA nie bereid was om Wes-Berlyn te verlaat nie? (2 x 2) (4)
- 1.2.3 Lewer kommentaar op die stelling: 'Clay se teenwoordigheid het gehelp om die moraal te herstel en Wes-Berlynse gerus te stel dat hulle nie oorgegee (verlate) is nie. (1 x 2) (2)
- 1.2.4 Verduidelik die konsep *blokkade in die* konteks van Koue Oorlog spanning tussen die VSA en die USSR. (1 x 2) (2)

1.3 Bestudeer Bron 1C.

- 1.3.1 Noem TWEE gevolge wat die bou van die Berlynse Muur in Berlyn veroorsaak het, soos in die bron genoem. (2 x 1) (2)
- 1.3.2 Waarom, volgens die bron, het die Sowjetunie en die Amerikaanse tenks mekaar by die grens-oorgang van Friedrichstrasse gekonfronteer? (1 x 2) (2)
- 1.3.3 Watter gevolgtrekking kan gemaak word uit die stelling: "Vir sestien uur het die twee kern moondhede mekaar op 'n afstand van net 'n paar meter gekonfronteer"? (1 x 2) (2)
- 1.3.4 Verduidelik wat geïmpliseer word met die stelling: "Khrushev het die vier-mag status van die hele Berlyn bevestig, ten minste vir nou"? (1 x 2) (2)

1.4 Raadpleeg Bron 1D.

- 1.4.1 Waarom dink jy was hierdie foto gepubliseer? (2 x 2) (4)
- 1.4.2 Verduidelik die betroubaarheid van hierdie bron vir geskiedkundiges wat die gevolge van die bou van die Berlynse Muur navors. (2 x 2) (4)

1.5 Verduidelik hoe die inligting in Bron 1C die bewyse in Bron 1D ondersteun met betrekking tot die gevolge van die bou van die Berlynse Muur. (2 x 2) (4)

1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe die Berlynse Muur bygedra het tot Koue Oorlog spanning tussen die Verenigde State van Amerika en die Sowjetunie. (8)

[50]

VRAAG 2: WAT WAS DIE REDES VIR SUID-AFRIKA SE BETROKKENHEID IN DIE ANGOLESE BURGEROORLOG VAN 1975?

2.1 Verwys na Bron 2A.

- 2.1.1 Definieer die konsep *burgeroorlog* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 2.1.2 Wat, volgens die bron, was die doelwitte van die Suid-Afrikaanse militêre invalle in Angolese gebied? (2 x 1) (2)
- 2.1.3 Noem die TWEE lande uit die bron wat UNITA in 'n sterk mag omskep het wat die MPLA-regering kon omverwerp. (2 x 1) (2)
- 2.1.4 Lys die TWEE lande volgens die bron wat die MPLA in staat gestel het om Angola te regeer. (2 x 1) (2)
- 2.1.5 Waarom dink jy was die Suid-Afrikaanse regering daarteen gekant dat die MPLA Angola regeer? (2 x 2) (4)

2.2 Lees Bron 2B.

- 2.2.1 Gee TWEE redes uit die bron waarom Kubaanse troepe na Angola gekom het. (2 x 1) (2)
- 2.2.2 Watter gevolgtrekking kan gemaak word uit die stelling: 'Die Kubane was die welpies van die luiperd', in die konteks van buitelandse betrokkenheid by die Angolese Burgeroorlog van 1975? (1 x 2) (2)
- 2.2.3 Lewer kommentaar op die redes waarom die VSA Suid-Afrika se ingryping in Angola ondersteun het. (1 x 2) (2)

2.3 Bestudeer Bron 2C.

- 2.3.1 Definieer die konsep *onafhanklikheid* in die konteks van die bevrydingstryd van Angola. (1 x 2) (2)
- 2.3.2 Noem die TWEE doelwitte van die Suid-Afrikaanse Weermag se operasies in Angola. (2 x 1) (2)
- 2.3.3 Wat, volgens die bron, was Suid-Afrika se doelwitte nadat hulle misluk het om te verhoed dat die MPLA in Angola aan bewind kom? (1 x 2) (2)
- 2.3.4 Lewer kommentaar op die stelling: "Die Suid-Afrikaanse regering was vasbeslote om SWAPO se militêre kapasiteit te verswak of lam te lê ter voorbereiding vir die tyd wanneer SWAPO die verkiesingsbelange in Suidwes-Afrika sou betree." (1 x 2) (2)
- 2.3.5 Deur gebruik te maak van die inligting in die bron en jou eie kennis, verduidelik waarom die Suid Afrikaanse kabinet nie Operasie Savannah in 1975 goedgekeur het nie. (2 x 2) (4)

2.4 Raadpleeg Bron 2D.

2.4.1 Watter boodskap dra die bron oor met betrekking tot die verhouding tussen die SADF en UNITA tydens die Angolese burgeroorlog? (1 x 2) (2)

2.4.2 Waarom dink jy het die Suid Afrikaanse troepe militêre opleiding, advies en logistieke bystand aan UNITA gegee? (1 x 2) (2)

2.4.3 Verduidelik die beperkinge van hierdie bron vir geskiedkundiges wat die redes vir Suid Afrika se betrokkenheid by die Angolese Burgeroorlog van 1975 navors. (2 x 2) (4)

2.5 Verduidelik hoe die bewyse in Bron 2D die inligting in Bron 2A ondersteun met betrekking tot die betrokkenheid van Suid-Afrika by die Angolese Burgeroorlog van 1975. (2 x 2) (4)

2.6 Gebruik die inligting uit die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy die redes vir Suid-Afrika se betrokkenheid by die Angolese Burgeroorlog van 1975 verduidelik. (8)
[50]

VRAAG 3: HOE HET DIE OPTOG NA WASHINGTON OP 28 AUGUSTUS 1963 TOT DIE BEËINDIGING VAN DISKRIMINASIE EN SEGREGASIE TEEN SWART AMERIKANERS IN DIE VSA IN DIE 1960's BYGEDRA?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die volgende vrae.

3.1 Verwys na Bron 3A.

- 3.1.1 Definieer die konsep *burgerregte* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 3.1.2 Watter DRIE gebeurtenisse het, volgens die bron, die weg gebaan vir die grootste burgerregte optog van alle tye? (3 x 1) (3)
- 3.1.3 Lys enige TWEE name van die Groot Ses burgerregte-organisasies wat die optog na Washington beplan het. (2 x 1) (2)
- 3.1.4 Wat stel Kennedy voor oor die houding van sommige senatore wat die optog na Washington as 'n moontlike verskoning kon gebruik het om teen die konsep Burgerregte Wet van 1963 te stem? (1 x 2) (2)

3.2 Lees Bron 3B.

- 3.2.1 Hoeveel mense het die optog na Washington op 28 Augustus 1963 bygewoon? (1 x 1) (1)
- 3.2.2 Noem VIER areas uit die bron wat die Kennedy-administrasie op gefokus het om deur die kongres deur te voer. (4 x 1) (4)
- 3.2.3 Lewer kommentaar tot watter mate Philip Randolph se idee oor grootskaalse optogte om segregasie en diskriminasie in die VSA teen te staan, suksesvol was. (1 x 2) (2)
- 3.2.4 Verduidelik die konsep *segregasie* in die konteks van die Burgerregtebeweging. (1 x 2) (2)

3.3 Raadpleeg Bron 3C.

- 3.3.1 Verduidelik die boodskappe wat die fotograaf oor die optog na Washington op 28 Augustus 1963 wil oordra. (2 x 2) (4)
- 3.3.2 Lewer kommentaar op die bruikbaarheid van hierdie bron vir geskiedkundiges wat die Optog na Washington op 28 Augustus 1963 navors. (2 x 2) (4)

3.4 Bestudeer Bron 3D.

- 3.4.1 Waarom, volgens die bron, was die Neger, na 100 jaar, steeds nie vry nie? (2 x 1) (2)
- 3.4.2 Verduidelik wat Martin Luther King Jnr. bedoel het toe hy verklaar het dat 'Amerika die Neger volk 'n slegte tjek gegee het, 'n tjek wat teruggekom het as onvoldoende fondse' binne die konteks van die Burgerregtebeweging. (2 x 2) (4)
- 3.4.3 Lewer kommentaar op Martin Luther King se verklaring: 'Daar sal geen rus of vrede in Amerika wees indien die Neger nie sy burgerregte verkry nie.' (1 x 2) (2)
- 3.4.4 Waarom dink jy word Martin Luther King se, 'Ek het 'n droom toespraak' as ikonies beskou. (2 x 2) (4)
- 3.5 Vergelyk Bron 3C en Bron 3D. Verduidelik hoe die bewyse in Bron 3D die inligting in Bron 3C met betrekking tot die Optog na Washington in 1963 ondersteun. (2 x 2) (4)
- 3.6 Gebruik die inligting uit die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe die optog na Washington op 28 Augustus 1963 tot die beëindiging van diskriminasie en segregasie teen swart Amerikaners in die VSA in die 1960's bygedra het. (8)

[50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae uit hierdie afdeling.

Jou opstel behoort ongeveer DRIE bladsye lank te wees.

VRAAG 4: UITBREIDING VAN DIE KOUE OORLOG: GEVALLESTUDIE – VIËTNAM

Verduidelik tot watter mate die Verenigde State van Amerika suksesvol was om die verspreiding van kommunisme in te perk (verhoed) in die Viëtnam -oorlog van 1955–1975.

Gebruik relevante historiese bewyse om jou argument te ondersteun. [50]

VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: GEVALLESTUDIE – DIE KONGO

Bespreek krities hoe die Kongo hul politieke en ekonomiese uitdagings aangespreek het na die verkryging van onafhanklikheid vanaf België in die 1960s.

Gebruik relevante historiese bewyse om jou argument te ondersteun. [50]

VRAAG 6: PROTESOPTOGTE IN DIE BURGERLIKE SAMELEWING VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: DIE SWARTMAGBEWEGING

Die militante en konfronterende benadering van die Swartmagbeweging was effektief om diskriminasie teen Swart Amerikaners in die 1960's te beëindig.

Stem jy saam met die stelling? Ondersteun jou argument met relevante historiese bewyse. [50]

TOTAAL: 150